

AZ
ILLYÉS GYULA KÖNYVTÁR
MUNKATERVE
– 2026 –

Liebhauser János
Szekszárd, 2026. március 23.

1. RÖVID JÖVŐKÉP (trendek, körülmények)

Az ILLYÉS GYULA KÖNYVTÁR 2026-ban arra törekszik, hogy az aktív használók számát 4 500 fölé emelje, és ezzel együtt a kölcsönzött dokumentumok száma 85 000 fölé emelkedjen. Ezt segítheti - az olvasóink véleményét megismerve - az új épület adta lehetőségek minél szélesebb körű kihasználása.

A nehézséget ebben elsősorban a könyvtáros kollégák munkaideje, a munkaszervezése jelenti. Különösen, mivel három álláshelyet nem tudtunk betölteni.

Ami viszont támogat ebben az az épület közönségbarát volta, továbbá a sikeresen működő olvasói közösségek, de leginkább az olvasóink szeretete.

Az eredményeket jelentősen befolyásoló - negatív és pozitív – körülmények

Negatív:

- Az engedélyezett létszám be nem töltetése miatti létszámhiány
- Az épület beüzemelésével és üzemeltetésével együtt járó problémák
- Az állami és önkormányzati támogatások nem képesek követni a dokumentum-beszerzés áremelkedését,
- Pályázati források beszűkülése

Pozitív:

- A minőségi épület
- Fokozott olvasói érdeklődés
- Új olvasók, és könyvtárhasználati szokások megjelenése (*helyben használat*)
- Sikeres stratégiai tervezési gyakorlat – minőségirányítás

Az a két tendencia, amit a bezárások hatására csökkenő, majd újra emelkedő látogatói és kölcsönzői számok, valamint a web 2.0 szolgáltatások használatának folyamatos emelkedése jelent, megítélésünk szerint 2026-ban is érvényesülni fog.

Az automatizáció az Illyés Gyula Könyvtár életében csak az új épületbe költözésünkkel jelent meg. 2026. év legfontosabb feladata, hogy vezessük be, tanuljuk meg és eredményesen használjuk az RFID technológián alapuló új könyvtári szolgáltatásokat, könyvtári automatikákat.

2. STRATÉGIAI CÉLOK VÉGREHAJTÁSA

Az intézményi stratégiai céloknak való megfelelés

A **Könyvtár a kultúrák és a Gemenc kapujában 2024-26** című stratégiánk 2026 év végén lejár. A 2026-os év legfontosabb feladata, hogy megfogalmazzuk a 2027-31 között érvényes stratégiánkat. Ennek kialakításánál az ENSZ Fenntartható Fejlődési Keretrendszerében, az *Agenda 2030*-ban (<https://ensz.kormany.hu/agenda-2030>) megfogalmazott fejlesztési céljaiból, illetve az IFLA ezen alapuló ajánlásaiból indulunk ki. Ezek a fenntartható fejlődési célok adták zöldkönyvtári céljainkat. A zöldstratégia nem csak egy összetevő az új stratégiában, hanem az egész stratégiánk zöld.

Az új stratégiánk legfontosabb feladatává a digitális tartalomszolgáltatásfejlesztést állítjuk, mivel az előző stratégia teljesülésével annak kiemelt céljai megvalósultak (új épület, közösségfejlesztés), és azok továbbfejlesztése kapacitás hiányában már nem bővíthetők.

Az új stratégia elkészítésében nagy segítséget jelent az Informatikai és Könyvtári Szövetség által kidolgozott STRATÉGIAI TERV Ajánlás 2026-2030 2.0 verzió 2026

Szolgáltatásfejlesztés

- E-book kölcsönzés elindítása
- Dolgok könyvtára szolgáltatásainak kiterjesztése
- További KSZR zöldkönyvtár csatlakoztatása a megyei együttműködésünkhöz
- Új tanfolyamok és képzések indítása

Pályázati tervek

Noha bizonytalan a pályázati lehetőségek sorsa, továbbra is figyeljük az aktuális kiírásokat, külön számítunk a minisztérium felhívásaira (ODR, Családbarát munkahely), az NKA könyvtári kollégium, az MMA meghirdetett pályázataira, illetve a lehetséges digitalizálási pályázatokra.

3. SZERVEZETI VÁLTOZÁSOK ÉS KOMPETENCIAFEJLESZTÉS

A könyvtár szervezeti életének legfontosabb célja, hogy 2026. évben a fenntartó által támogatott módon a könyvtár igazgatóhelyettest nevezhessen ki.

Célunk továbbá, hogy végre betölthessük a nyugdíjba vonuló, vagy más okokból távozó kollégáink helyét (*egy 33 fős munkahelyen 3 fő hiánya (10%) már nehezen pótolható munkakiesést jelent.*) E három fő nagy segítséget jelentene a Szekszárdi Tudásközpont új, és nagyobb épületéhez alkalmazkodó átalakuló munkakörök kialakításában.

Célunk olyan szervezeti kultúra kialakítása, amivel a munkatársak azonosulhatnak, és csapatként tudnak dolgozni a könyvtár céljainak eléréseért. Az új stratégia kialakításával együtt, a 32/2017. (XII. 12.) EMMI rendelettel összhangban, a következő 5 évre szóló továbbképzési tervet dolgozunk ki, amely támogatja a könyvtár céljainak elérését, illetve kollégáink szakmai önművelését.

A kényszerű bérmegtakarítás, ill. a piaci bérezéssel versenyezni nem tudó intézményi gazdálkodás miatt, a könyvtár alapfeladatait támogató háttértevékenységeket továbbra is külön szerződésekkel biztosítjuk. Továbbra is együtt kívánunk dolgozni:

- a HQ-Info Bt-vel a könyvtár informatikai rendszerének üzemeltetésén
- az M-Digit Kft.-vel a 97 KSZR kistélepülési könyvtárat kiszolgálásában
- a Hofma Könyvkötő és Szolgáltató Kft. a könyvkötésben

4. INFRASTRUKTÚRA

Fejlesztési koncepciók, tervek

A Magyar Nemzeti Levéltár vagyongazdálkodási szerepe, ill. a két különböző fenntartói háttérű és működésű intézmény együttélése a Szekszárdi Tudásközpontban számos megoldandó problémát okoz, és folyamatos egyeztetést igényel: állandó, heti rendszerességű vezetői és üzemeltetői egyeztetés a levéltáros kollégákkal.

A levéltár és a könyvtár által közösen használt terek (*előadó- és oktató termek, kávézó, ruhatár stb.*) rendezését szabályozó szerződés alapján a kávézó üzemeltetésére pályázatot írunk ki, és együttműködünk a nyertes pályázóval.

A 2026-ban lezáruló „utolsó körös” közbeszerzés segítségével kialakítjuk a High End szobát, befejezzük a nagy előadóterem technikai fejlesztését, valamint beüzemeljük a könyvtár automatizálási technikák mindeddig elmaradt részét.

A napelemek által termelt energiátöbblet akkumulátoros tárolási lehetőségét ugyanebből a pályázatból kívánjuk megteremteni.

5. GYŰJTEMÉNYI INFORMÁCIÓK

Gyűjteményfejlesztés

Folyamatos feladatunk lesz:

- Dokumentumgyarapodás nyilvántartásba vétele, feltárása
- Könyvek RFID azonosítóval történő felszerelése, az önkiszolgáló kölcsönzést biztosítandó
- Fölőpéldányok selejtezése, elhasználódott kötetek kivonása az állományból
- Az elektronikus katalógus javítása
- Hagyatékok átválogatása, eladásra való előkészítése, illetve az állapotjavító cserék elvégzése
- A zöldkönyvtári megjelenéseket jobban nyomon követni, az állománybeli százalékkukat tovább növelni
- az olvasók naprakész online tájékoztatása a *moly.hu-n*

A 2026-ban ránk váró egyedi feladatok:

- A könyvtári dokumentumok lelőhelyeinek aktualizálása (szabadpolc - raktár lelőhelyek megkülönböztetése)
- A Csányi-hagyaték új polcrendjének katalógusban való rögzítésének befejezése
- A gyermekkönyvtári diafilmek állományrevíziója
- A régi épületben maradt garázsbeli dokumentumok átválogatása hasznossági szempontok szerint, majd fertőtlenítés után visszaépítésük a raktári állományba

Állományvédelem

- Az RFID állományvédelem beállítása, finomhangolása
- A szabadpolcos kölcsönzői, illetve a védett állományaink RFID kódolásának folytatása.

6. DIGITALIZÁLÁS

A **Digitalizált tartalomszolgáltatás** kiemelkedő partnere az *Arcanum Adatbázis Kft.*, ezért velük együttműködve tervezzük a helytörténeti gyűjteményünk kizárólag Tolna vármegyében elérhető könyveit digitalizálni.

Szeretnénk, ha digitalizált anyagaink honlapunkon, illetve az ADT-n kívül a *Hungaricana* oldalán is elérhetők maradnának.

A helytörténeti részlegben digitalizálásra leválogatott könyvek feldolgozása az ADT-ben megfelelő forrás megléte esetén.

A következő stratégia alapját az a szolgáltatásfejlesztés képezi, amit a digitalizált állományunk jelent.

7. HELYBEN ÉS TÁVOLRÓL ELÉRHETŐ SZOLGÁLTATÁSOK FEJLESZTÉSE

Helyben elérhető szolgáltatások

Gyermekek

A gyermekkönyvtár stratégiai célja a könyv kultúra népszerűsítése, az olvasóvá nevelés, tanulássegítés, a közösségi- és digitális fejlesztés, a szabadidő szervezése.

- a „*Családbarát szolgáltatóhely*” cím megújítása
- óvodai és iskolai nevelési programokhoz kapcsolódó foglalkozások
- könyvtári programok szervezése helyben és a megyénk kistérségeiben
- heti rendszerességű Mazsola Könyvtári Babaklub a 0-3 éves korosztálynak
- ökológiai szemléletformálás zöld kiemeléssel, újrahasznosító foglalkozásokkal, együttműködve a Jane Goodall Intézettel

Fogyatékkal élők

- az „*Otthon a könyvtárban – Könyvtár az otthonban*” program további fenntartása
- városi összefogás kiterjesztése a Magyar Máltai Szeretetszolgálat és a Rotary Club együttműködésével, a Tudásközpont kórusával, és az azt támogató zenészekkel

Nemzetiségek

- Az Országos Idegennyelvű Könyvtár partnereként a megye nemzetiségi ellátás szervezése,
- nyelvtanulás támogatása

Olvasóterem használata

- A megnövekedett látogatószám és a helyben eltöltött órák számának növelése
- A megváltozott igények miatt szolgáltatásként továbbra is közel 40 féle lapot kölcsönzünk, egyedi igényekre figyelő rugalmas kínálattal

Helytörténeti gyűjtemény

- Meghatározó marad a referenz tájékoztatás, az adatbázis-használat, metaadatolás, a helyi évfordulónaptár és életrajzi adatbázis építés, amelyet az játékos formákban is népszerűsítettünk
- Az olvasó kiszolgálása mellett a gyűjtemény kiemelkedő feladata lesz a könyvek digitalizálásának előkészítése
- Ismeretterjesztő előadás formájában a kihalóban lévő mesterségek, történelmi események, irodalmi hagyományok bemutatása a gyűjteményhez kapcsolódva

Távolról elérhető szolgáltatások

2025-ben az ODR összesítésében is, és a vármegyei hatókörű városi könyvtárak között is az 5. helyet foglaltuk el; 2026-ban célunk a rangsorban elért helyünk megőrzése, az ország mind több helyéről beérkező kérések teljesítése: hogy továbbra is ilyen eredményesen végezzük a könyvtárközi kölcsönzést.

Online felületek

A könyvtár működésének kiemelt terepe a közösségi médiumok világa. Célunk a különböző platformokon célzott elérésekkel növelni követőink számát és azok aktivitását.

Különösen az új generációk nyelvén kell megtanulnunk kommunikálni, pl. a TikTok és egyéb, általuk használt felületen.

Olvasóink minél sokoldalúbb tájékoztatása érdekében a moly.hu-n található polcaink, a jobb szolgáltatás érdekében a webshop fejlesztése továbbra is célunk.

8. KÖZÖSSÉGI SZOLGÁLTATÁSOK

Rendezvények

A 2026. évi programterv részletes leírása megtalálható a mellékletben.

Képzések

Elkötelezettségünket az olvasói képzések iránt az alábbi terveink is igazolják:

- szövegértést, digitális kompetenciát fejlesztő nem formális képzések (EESZT felület, DÁP stb.)
- játékos könyvtárhasználati foglalkozások, a Könyvtári Intézet jogyakorlat gyűjteményében szereplő programjaink:
  - <https://ki.oszk.hu/minoseg/jogyakorlatok/ifjusagi-kozossegepites-alkotocsoportok>
  - <https://ki.oszk.hu/minoseg/jogyakorlatok/nincs-ra-idom>
  - <https://ki.oszk.hu/minoseg/jogyakorlatok/tobb-mint-gondolnad>
- kézműves foglalkozások (Könyvtári Kreatív Műhely, varrótanfolyam a Dolgok könyvtára varrógépeivel)

A képzések fejlesztését nagyban elősegíti az egyedi szoftverfejlesztéseket szolgáló közbeszerzési eljárás 2026-os várható befejezése. Ez elősegítené a Nettlevalók program sikeresebbé tételét is.

Klubok

2026-ban is feladatunk lesz a 11 éves *Felnőtt olvasóklub* születésnapjának, és az éves kirándulás megszervezése. Reméljük, hogy éves szinten több, mint 100-an látogatják majd a Felnőtt olvasóklubot.

A Szekszárdi Ifjúsági Klub, a „*Még Semmi Olvasóklub*”, az Írógárda, és az Alkotógárda továbbra is a könyvtári közösségfejlesztés meghatározó terepe marad. A régi tagok közül többen visszajönnek foglalkozásokat tartani a fiatalabbaknak. A havi rendszerességű találkozók mellett 3 olvasótábort tervezünk a nyári szünetben, amit kiegészíthet egy előkészítés alatt álló ökotábor is.

Évente 2 alkalommal tervezzük kiállítani az Alkotógárda műveit, és hetente megjelenik az Írógárda félszáz írása is. 2026 legambiciózusabb terve, hogy az írásokból kötetet szerkesztünk. A szerkesztési munkában a klubhoz kötődő kipróbált íróbarátaink segítenek majd.

A High End szoba kialakításának befejezéséhez kapcsolódva tervezzük a Bakelit klub folytatását, illetve pilot projektként egy regionális lemezbörze megszervezését.

Kiállítások

2026-ban terveink szerint havonta új kiállítást rendezünk az alábbi alkotók műveiből:

- Bóthe Éva fotói
- Máté Réka fotói
- Szolláth Katalin festményei
- az egykori laktanyához kötődő alkotók
- Bechtel Helga és Szántói Krisztián grafikái
- Ágoston-Papp Mónika kerámiái
- Alkotógárda

9. MINŐSÉGI RÁNYÍTÁS

Tárgyevi progresszió ismertetése, folyamattervezés

A 2026. év legfontosabb feladata lesz a *Minősített Könyvtár Cím* pályázat beadása, a cím elnyerése. Ennek feltétele az önértékelés elkészítése, valamint dokumentumaink aktualizálása.

Könyvtárunk társadalmi hasznosságának mérésére megtanuljuk a ROI-számítás módszertanát, távlatosan reméljük, képesek leszünk kiegészíteni azt a zöldkönyvtári gyakorlat eredményeivel.

Települési könyvtárak minősítésének koordinációja, előkészítése érdekében szakmai napokat és konzultációkat szervezünk a vármegye 12 nyilvános könyvtárának. Ösztönözzük a Paksi Pákolitz István Városi Könyvtárat a *Minősített Könyvtár Cím* pályázat beadására.

Részt veszünk a Baranya megyében megrendezésre kerülő regionális (*Baranya, Somogy, Tolna és Zala*) találkozón.

Használói elégedettségmérés az Illyés Gyula Könyvtár szolgáltatásairól, a Szekszárd Tudásközpont közösségi tereiről.

10. TUDOMÁNYOS KUTATÁS ÉS KIADVÁNYOK

A könyvtáros kollégák konferenciákat szerveznek, előadásokat tartanak, továbbképzéseken és szakmai napokon vesznek részt:

- Mészöly Miklós Emléknep megszervezése
- az aktuális Mészöly Miklós-díjas portréfilm ősbemutatója
- esszé a megjelenő Dicső Zsolt-émlékkötetbe
- gyakorlati oktatás a Könyvtári Intézet szervezésében „*Fenntarthatóság, Zöldkönyvtár, Ökokönyvtáros*”
- az MKE 57. Vándorgyűlése Kecskeméten - Zöldkönyvtári szekció
- Zöldkonferencia a szekszárdi Zöldtárs alapítvány együttműködésével
- Kárpát-medencei Könyvtárosok Konferenciája, Csongrád

11. PARTNERSÉGI EGYÜTTMŰKÖDÉSEK ÉS ÖNKÉNTESSÉG

Továbbra is aktívan veszünk részt a helyi és országos szakmai és egyéb civil szervezetek munkájában.

Fenntartjuk a jól működő partneri együttműködések rendszerét a települési önkormányzatokkal, egyházakkal, oktatási és nevelési intézményekkel, valamint a közgyűjteményekkel és a közművelődéssel.

A közösségi szolgálat által partneri kapcsolatot ápolunk Tolna és a környező megyék 19 középiskolájával. Könyvtári foglalkozások révén támogatjuk a Gyermekotthonban élő és az I. Béla Gimnáziumban tanuló hátrányos helyzetű gyermekeket.

Önkéntes munkával támogatja a Tudásközpont kórusát, illetve az Otthon a könyvtárban résztvevő gyerekek fejlesztését két jelentős szakmai múlttal rendelkező zenész.

A kollégák önkéntességére alapozva *Jótekonysági sütívásárt* rendezünk a hátrányos helyzetű gyerekek támogatására.

Befogadó intézményként helyet biztosítunk a könyvtárszakos hallgatóknak, valamint egy, a könyvtárosság iránt érdeklődő bölcész egyetemista hallgatónak.

Kezdeményezőként működünk együtt a Könyvtári Intézet újonnan elinduló zöldkönyvtári képzésében.

12. PR/MARKETING/KOMMUNIKÁCIÓ TERVEZÉS

Könyvtárunk alapfeladata, hogy jó kapcsolatot ápoljon a helyi és az országos média munkatársaival. A hagyományos média folyamatos térvesztése ellenére mind nagyobb erőfeszítést kell tennünk megjelenésünk érdekében. A 2025-ös adatokból kitűnik, hogy az eddiginél nagyobb energiát kell a sajtókapcsolatok fejlesztésére fordítanunk!

A hivatalos kommunikációnk legfontosabb eszköze a könyvtár honlapja, amelynek megújítását tervezzük a 2027-2031-es stratégia részeként. A portálunkra épülő közösségi oldalaink működtetése (Facebook, Zöldfolyam, Instagram, Youtube, Google, TikTok) továbbra is fontos feladatunk.

Idén is használjuk az Ünnepi Könyvhét és az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozatai által teremtett médiafigyelmet. Beiratkozási akciókkal, városi rendezvényekre történő kitelepülésekkel, civil partnerekkel való együttműködéssel (a technikailag kiépülő High End szobát közösségi podcast stúdióként tervezzük használni) alakítjuk a Tudásközpont körüli közbeszéd folyamatát.

13. A VÁRMEGYE TERÜLETÉN MŰKÖDŐ TELEPÜLÉSI KÖNYVTÁRAKAT ÉRINTŐ, A KULTV. 66. §-A SZERINTI ÁLLAMI FELADATAINAK TERVEZÉSE

Területi ellátó munka

A megyei könyvtár hálózati központként szakmai tanácsadással, a települési könyvtárosok képzésével, továbbképzésével, a szakmai információk megosztásával gondoskodik az önálló nyilvános könyvtárak által nyújtott szolgáltatások szakszerűségéről, az önkormányzatok által kötelezően ellátandó feladat betartásáról.

Feladatok:

- Éves beszámolók, munkatervek összegyűjtése, ellenőrzése, elektronikus formában közzététele a Magyarországi Könyvtárak Adatbázisában.
- Statisztikai tájékoztató, kitöltött statisztikai űrlapok ellenőrzése, véglegesítése.
- Szakmai napok szervezése: évente kétszer vezetői értekezlet az önálló könyvtáraknak, segítségnyújtás a minőségirányítás bevezetéséhez, tájékoztatás a szakmával kapcsolatos változásokról, információkról.
- Rendezvények, programok közös szervezése.
- A megyei ellátórendszer önálló működtetése, együttműködési megállapodás a városi könyvtárakkal részfeladatok ellátására és ezen feladatok koordinálása.
- ODR-szolgáltatás a megye egész területére saját állományból ingyenesen.

A kistéleplési könyvtári ellátás megszervezése

2026-ban 98 településen biztosítjuk a könyvtári szolgáltatásokat Tolna vármegyében, ez az előző évhez képest 1-gyel több, mivel Fadd nagyközség 2025. január elsejével csatlakozott a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszerhez.

Feladatok:

- Statisztikai tájékoztató, papíralapú és elektronikus statisztikai jelentések ellenőrzése, adatok egyeztetése, véglegesítése.
- A begyűjtött tervek és igények alapján, elsődleges feladat az állományfejlesztés és karbantartás, az IKT-eszközpark megújítása, kiegészítő berendezési tárgyak, bútorok, foglalkozásokhoz alapanyagok beszerzése.
- Rendezvények szervezése (településenként 3- 4 rendezvény).
- 2022-ben befejeződött a kistéleplési könyvtárak állományának retrospektív feldolgozása a megyében. Célunk, hogy minél több helyen kialakítsuk a megbízhatóan működő gépi kölcsönzés lehetőségét.
- Leltározás a kistéleplési könyvtárakban.
- Célunk minden település bevonása az országos szakmai rendezvénysorozatok programjaiba (Országos Könyvtári Napok).
- A KSZR honlap folyamatos megújítása, új információk elérhetővé tétele.
- A közösségi oldalon meglévő profil folyamatos karbantartása. Települési könyvtárak ösztönzése Facebook-profil létrehozására.
- Szakmai segítséget nyújtunk 23 kistéleplési könyvtárnak a KönyvtárMozi szolgáltatással kapcsolatban.
- Idén is bővítjük a zöld kistéleplési könyvtárak tematikus gyűjteményét és program kínálatát.
- 3 alkalommal tartunk szakmai napot a kistéleplési könyvtárosoknak.
- A megyei könyvtár kapcsolattartó könyvtárosai személyesen, rendszeres időközönként látogatják a kistéleplési könyvtárosokat (évente minden településre minimum 2x) és szakmai tanácsadással segítik a munkájukat.
- Az Illyés Gyula Könyvtár 2025-ben elnyerte a „Könyvtári Minőségi Díjat”. Célunk továbbra is minőségi szolgáltatásokat nyújtani a könyvtár használóknak nemcsak a megyei könyvtárban, hanem a kistéleplési könyvtárakban is. Ennek érdekében rendszeresen elégedettségi kérdőíveket töltetünk ki és igényfelmérést végzünk a kistéleplési kollégák körében.